

Anexa nr. 1 la Ordinul Ministrului nr. 5023/ 12.09.2013 privind aprobarea Programelor școlare pentru Învățământul liceal – clase cu program de studiu în regim bilingv, limba italiană, la disciplina: Limba italiană, clasa a IX-a

PROGRAMA ȘCOLARĂ PENTRU CLASA A IX-A
CLASE CU PROGRAM DE STUDIU ÎN REGIM BILINGV – LIMBA ITALIANĂ
LIMBA ITALIANĂ

Aprobată prin ordin al ministrului
nr. 5023/ 12.09.2013

București, 2013

NOTĂ DE PREZENTARE

Curriculumul de LIMBI MODERNE pentru clasa a IX-a a fost elaborat avându-se în vedere următoarele:

- noua structură a sistemului de învățământ liceal din România;
- curriculumul parcurs de elevi până în clasa a IX-a;
- reperele impuse de OMECT 5723/23.12.2003 privind aprobarea Planurilor cadru de învățământ pentru clasele a IX-a și a X-a;
- Memorandumul de Înțelegere între Guvernul României și Guvernul Republicii Italiene privind funcționarea secțiilor școlare bilingve româno-italiene;
- documentele europene privind achiziționarea competențelor-cheie în cadrul învățământului obligatoriu;
- necesitatea de a oferi prin curriculum un răspuns mult mai adecvat cerințelor sociale, exprimat în termeni de achiziții finale ușor evaluabile la încheierea ciclului inferior al liceului.

Prezentul curriculum urmărește structurarea ciclului inferior al liceului pe filiere și profiluri și a fost elaborat urmărindu-se:

A. practica rațională a limbii. Prin dezvoltarea competențelor de receptare și producere, elevul va putea, în limitele cunoștințelor dobândite, să decodifice și să producă, atât oral cât și în scris, mesaje corecte și adecvate funcțional și comunicativ.

B. formarea și dezvoltarea de competențe de comunicare și interacțiune. Elevul va fi capabil să utilizeze conștient și adecvat funcțional modalități și tehnici de interacțiune (orală și în scris) în diverse contexte comunicative.

C. dezvoltarea unor tehnici de muncă intelectuală în vederea învățării pe toată durata vieții. Elevul va învăța să utilizeze strategii și tehnici de studiu prin care să valorifice cunoștințe și deprinderi achiziționate prin studiul altor discipline, dintr-o perspectivă cross-curriculară, să utilizeze informații din tabele, scheme, să folosească dicționare și alte tipuri de lucrări de referință, alte surse de informare, inclusiv Internetul.

În aceste condiții, proiectarea curriculară pornește de la trei puncte de reper: programele din clasele anterioare, documentele Comisiei Europene referitoare la dezvoltarea competențelor cheie și "Cadrul European Comun de Referință pentru limbi: învățare, predare, evaluare" publicat de Consiliul Europei în 1998 și revizuit în 2000. Din această perspectivă, curriculumul de față construiește, pe baza achizițiilor dobândite până la sfârșitul învățământului gimnazial,

competențe de comunicare derivate dintr-un consens larg, european și contribuie la dezvoltarea de competențe-cheie în patru dintre cele opt domenii de competențe-cheie identificate la nivel european: (2) **comunicarea în limbi străine** (Communication in foreign languages), (5) **"a învăța să înveți"** (Learning to learn), (6) **competențe interpersonale, interculturale, sociale și civice** (Interpersonal, intercultural, social and civic competences), (8) **sensibilizarea la cultură** (Cultural awareness), domenii asumate și de sistemul de învățământ românesc.

Obiectivul fundamental al disciplinei LIMBI MODERNE este achiziționarea și dezvoltarea de către elevi a competențelor de comunicare necesare pentru o comunicare adecvată situațional / acceptată social prin însușirea de cunoștințe, deprinderi și atitudini specifice, în conformitate cu *"Implementation of "Education & Training 2010" programme"* (2003), la niveluri echivalente cu cele prevăzute în *Cadrul European Comun de Referință pentru limbi: învățare, predare, evaluare*.¹

Delimitarea parcursului de învățare se realizează pe baza unui model de proiectare care îmbină competențe și forme de prezentare a conținuturilor.

Structura programelor este următoarea:

1. **COMPETENȚE GENERALE** (definite ca ansambluri structurate de cunoștințe și deprinderi care se formează pe întreaga durată a liceului);
2. **VALORI ȘI ATITUDINI** (ce urmează a fi formate pe întreg parcursul învățământului liceal pentru educarea tinerilor în spiritul valorilor europene);
3. **COMPETENȚE SPECIFICE** (derivate din competențele generale și care se formează pe durata unui an de studiu) **corelate cu FORME DE PREZENTARE A CONȚINUTURILOR**. Această corelare constituie pivotul curriculum-ului, care accentuează latura sa pragmatică: devine astfel transparent nu numai ce se învață, dar mai ales în ce scop se învață anumite conținuturi;
4. **SUGESTII METODOLOGICE structurate pe două domenii:**

➤ **Conținuturi recomandate** care sunt structurate, pentru fiecare limbă, în:

▪ **Teme** (prezintă domeniile și temele care vor constitui contextul pentru realizarea activităților de învățare pe parcursul orelor de limba italiană și vor delimita tematica ce va fi folosită în evaluare);

▪ **Elemente de construcție a comunicării** (conțin categorii de structuri lingvistice care vor fi utilizate în comunicare);

¹ Quadro comune europeo di riferimento per la conoscenza delle lingue. Cf. http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/cadre1_en.asp

▪ **Funcții comunicative ale limbii** (precizează actele de vorbire necesare pentru adecvarea funcțională a comunicării);

➤ **Scurt ghid metodologic** (sugestii oferite ca sprijin pentru proiectarea și realizarea demersului didactic).

NOTĂ:

Termenul de „competențe generale”, se sprijină pe conceptul de „competențe generale individuale”, așa cum acesta este definit în Cadrul European Comun de Referință pentru limbi: învățare, predare, evaluare, dar adaugă la abilitățile subiectului în situație de învățare și de comunicare (a stăpâni sistemul limbii, a utiliza cunoștințele noționale și empirice despre lume, a ști să fii, a ști să înveți) și alte ansambluri de cunoștințe referitoare la producerea și receptarea mesajelor orale și scrise în diverse situații de comunicare. Din acest punct de vedere, formularea competențelor generale în curriculum-ul de limbi străine pentru liceu include, în mod deliberat, și elemente pe care autorii Cadrului European Comun de Referință pentru limbi: învățare, predare, evaluare, le explicitează la capitolul „activități de limbaj” (2.1.3.) Insistența asupra receptării, a producerii, a interacțiunii și a medierii chiar în enunțul competențelor generale nu este întâmplătoare. Ea atestă orientarea spre praxis a actualului curriculum și ar trebui să inducă un comportament dinamic, atât la profesor, cât și la elev, în sensul că sarcinile de comunicare, atinse prin activități, dezvoltă competența de comunicare în și prin schimbul verbal, atât în codul scris, cât și în codul oral al limbii.

În același timp, prezența semnificativă a unor termeni, care aparțin sferei activităților, în formularea generică a celor patru competențe este de natură să sublinieze că scopul învățării este nu transmiterea de cunoștințe despre limba în sine, ci antrenarea elevilor în operații discursive din ce în ce mai complexe. Pe de altă parte, din considerente de politică educațională, accentul pus pe comportament justifică evidențierea valorilor și a atitudinilor în mod distinct, pentru a fi scoasă la iveală mai pregnant legătura cu finalitățile și profilul de formare în învățământul obligatoriu din România. Astfel, trăsături de personalitate și atitudini, care țin de imaginea de sine și respectiv imaginea celuilalt în comunicare (lingvistică și interculturală) sunt reorganizate în jurul unui ansamblu de valori și poziționate în curriculum-ul de limbi moderne în mod diferit, dar nu divergent, față de referențialul european care așează trăsăturile de personalitate și atitudinile sub genericul competenței generale individuale „a ști să fii”. Cele două opțiuni vehiculează, în principiu, aceeași termeni și propun, în particular, configurații compatibile.

Observațiile precedente își mențin pertinenta și în perspectiva evoluției procesului de învățare la limbi moderne.

Astfel, în clasa a IX-a și următoarele, alături de două competențe generale, se adaugă interacțiunea în comunicarea orală și scrisă, precum și transferul și medierea mesajelor. Delimitarea unei competențe de interacțiune este necesară pentru ca elevii de vârstă liceală să devină conștienți de modul în care o interacțiune orală / scrisă este eficientă și să cunoască criteriile de evaluare a acestor interacțiuni. În cazul medierii și transferului mesajelor avem de-a face cu o competență de ordin superior, a cărei formare poate fi asumată în mod legitim la nivelul liceului. Aceasta presupune treceri de la un cod la altul (între două limbi, de exemplu, sau de la verbal la non-verbal și invers) sau adaptări și reformulări ale diverselor mesaje în funcție de situația de comunicare.

Valorile și atitudinile sunt comune pentru toate tipurile de programe, ce urmează a fi formate pe întreg parcursul liceal.

Seturile de competențe specifice corelate cu forme de prezentare a conținuturilor constituie esența programelor. Rubricile "Competențe specifice" conțin competențe formulate astfel încât să poată fi formate pe parcursul unui an de studiu și să permită evaluarea standardizată. Rubricile "Forme de prezentare a conținuturilor" cuprind atât tipuri și categorii de suporturi / texte, cât și tehnici ce urmează a fi însușite de elevi.

Listele de conținuturi recomandate conțin arii tematice pentru contextualizarea activităților de învățare, elemente de construcție a comunicării (categorii de structuri lingvistice) care vor fi achiziționate și cu care se va opera pe parcursul activităților, și acte de vorbire (funcții comunicative ale limbii) care vor fi exersate și utilizate de elevi.

În elaborarea programelor s-au avut în vedere competențele și nivelurile de performanță prevăzute de *Cadrul European Comun de Referință pentru limbi: învățare, predare, evaluare*. Pentru a se crea condițiile de realizare a unei evaluări unitare și standardizate a nivelului de achiziționare a capacităților / competențelor și în scopul creării premiselor pentru o eventuală certificare a competențelor de comunicare în limba modernă dobândite în școală, se vor elabora, pentru finele ciclului inferior al liceului, standarde curriculare de performanță. Acestea vor fi corelate cu nivelurile prevăzute de *Cadrul European Comun de Referință pentru limbi: învățare, predare, evaluare*, și cu recomandările Comisiei Europene.

Nivelul țintă din Cadrul European Comun de Referință pentru limbi: învățare, predare, evaluare va fi, la sfârșitul anului de studiu: A2 – competențe productive, B1–competențe receptiv.

COMPETENȚE GENERALE

1. receptarea mesajelor transmise oral sau în scris în diferite situații de comunicare;
2. producerea de mesaje orale sau scrise adecvate unor anumite contexte;
3. realizarea de interacțiuni în comunicarea orală sau scrisă;
4. transferul și medierea mesajelor orale sau scrise în situații variate de comunicare.

VALORI ȘI ATITUDINI

- manifestarea flexibilității în cadrul schimbului de idei și în cadrul lucrului în echipă în diferite situații de comunicare;
- conștientizarea rolului limbii moderne ca mijloc de acces la patrimoniul culturii universale;
- acceptarea diferențelor și manifestarea toleranței prin abordarea critică a diferențelor și a stereotipurilor culturale transmise cu ajutorul limbii italiene;
- dezvoltarea interesului pentru descoperirea unor aspecte culturale specifice, prin receptarea unei varietăți de texte în limba italiană și prin raportarea la civilizația spațiului cultural italian.

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI FORME DE PREZENTARE A CONȚINUTURILOR

1. Receptarea mesajelor transmise oral sau în scris în diferite situații de comunicare

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor	
	Trunchi comun	Curriculum diferențiat
<p>1.1 identificarea sensului global într-un mesaj oral / text scris de complexitate medie;</p> <p>1.2 anticiparea elementelor de conținut ale unui text pe baza titlului / a unui stimul vizual;</p> <p>1.3 identificarea de informații cheie din texte autentice;</p> <p>1.4 identificarea de detalii din mesaje orale / texte scrise (documente autentice);</p> <p>1.5 utilizarea de informații din mai multe texte pentru îndeplinirea unei sarcini structurate de lucru;</p> <p>1.6 recunoașterea organizării logice a unui paragraf / text literar;</p> <p>1.7 recunoașterea și înțelegerea vocabularului relativ la universul familial;</p> <p>1.8 înțelegerea unor instrucțiuni simple, a mesajelor diferitelor panouri de semnalizare și informare;</p> <p>1.9 selectarea informației cerute dintr-un document autentic;</p> <p>1.10 înțelegerea detaliată a unei scrisori personale;</p> <p>1.11 înțelegerea unui text literar simplu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • prezentări orale (de dificultate și lungime medie) pe teme de interes; • conversații / înregistrări audio / video sau citite cu glas tare de către profesor; • interviuri și articole informative simple; • fragmente (de dificultate și lungime medie) de text de informare generală; • paragrafe descriptive și narrative. 	<ul style="list-style-type: none"> • texte (de dificultate și lungime medie) de informare generală din diverse surse; • înregistrări din programe de știri; • texte narative scurte; • știri televizate, fapt divers, meteo; • anunțuri și mesaje scurte în locuri publice; • meniuri și rețete de bucătărie; • invitații și anunțuri referitoare la evenimente de familie; • broșuri publicitare, formulare; • prospecte; • scrisori informale.

2. Producerea de mesaje orale sau scrise adecvate unor anumite contexte

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor	
	Trunchi comun	Curriculum diferențiat
2.1 descrierea unui loc, a unui obiect, a unui animal, a unei persoane; 2.2 descrierea unui program de activitate, a unui proiect individual; 2.3 compararea succintă a obiectelor, situațiilor, evenimentelor; 2.4 povestirea unor experiențe personale; 2.5 explicarea și ilustrarea gusturilor și a preferințelor; 2.6 relatarea conținutului unui film / a unei povestiri, pe baza unui plan de idei dat; 2.7 completarea de formulare; 2.8 redactarea de texte funcționale simple.	<ul style="list-style-type: none"> • prezentare personală; • scrisori personale; • descrieri de obiecte, persoane; • realizarea de caracterizări; • povestire orală / scrisă; • formulare. 	<ul style="list-style-type: none"> • relatări semistructurate; • rapoarte orale / scrise; • anunțuri de mică publicitate; • relatarea pe scurt a unui fapt divers, a unei știri; • redactarea unui e-mail, a unui mesaj scurt pe un forum.

3. Realizarea de interacțiuni în comunicarea orală sau scrisă

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor	
	Trunchi comun	Curriculum diferențiat
3.1 formularea de idei/ păreri pe teme de interes în cadrul unei discuții / în mesaje de răspuns; 3.2 adaptarea formei mesajului la situația de comunicare; 3.3 redactarea de scrisori informale de răspuns, în care sunt exprimate păreri despre subiecte legate de preocupările tinerilor.	<ul style="list-style-type: none"> • dialogul structurat; • conversația cotidiană; • mesaje personale; • scrisori personale; • text literar. 	<ul style="list-style-type: none"> • discuția; • scrisori informale; • povestirea semistructurată; • interviul structurat și semistructurat.

4. Transferul și medierea mesajelor orale sau scrise în situații variate de comunicare

Competențe specifice	Forme de prezentare a conținuturilor	
	Trunchi comun	Curriculum diferențiat
4.1 relatarea la prezent a unor mesaje audiate; 4.2 utilizarea dicționarului bilingv pentru traducerea unor texte funcționale scurte din limba italiană în limba română; 4.3 sintetizarea sub formă de schemă / notițe a conținutului unui mesaj oral / scris; 4.4 traducerea unor texte scurte – din și în limba română – din domenii de interes utilizând dicționarul.	<ul style="list-style-type: none"> • mesaje orale înregistrate sau emise de către profesor/elevi; • prospecte, instrucțiuni; • texte de informare generală; • notițe; • tehnici de utilizare a dicționarului bilingv. 	<ul style="list-style-type: none"> • fragmente / texte literare de dificultate medie (originale sau în formă adaptată); • comentarii (înregistrări audio).

SUGESTII METODOLOGICE

NOTE:

1. comisia de limba italiană recomandă ca, pentru formarea și dezvoltarea competențelor specifice și a valorilor și atitudinilor prevăzute în programe, să fie utilizate conținuturile din listele de mai jos;
2. la alegerea temelor și textelor pe care se va lucra se va avea în vedere corelarea lor cu profilul fiecărei clase;
3. echilibrarea sarcinilor de lucru se va realiza astfel: la texte dificile, se vor stabili sarcini de lucru cu grad mic de dificultate; la texte ușoare, se va avea în vedere sporirea gradului de dificultate a sarcinilor de lucru.

CONȚINUTURI RECOMANDATE

TEME

Se recomandă ca activitățile de învățare să fie proiectate și realizate în contextul următoarelor teme:

DOMENIUL PERSONAL / PROBLEMELE ADOLESCENȚEI:

- Familia;
- Sărbători, vizite;
- Relații interpersonale;
- Modalități de petrecere a timpului liber;
- Universul afectiv al tinerilor.

DOMENIUL PUBLIC / ACTIVITĂȚI COTIDIENE:

- Călătorii;
- Mijloace de transport;
- La gară, la aeroport, la hotel, la restaurant;
- Buletinul meteo;
- Servicii publice și relații administrative *;
- Locuința;
- Activități din viața cotidiană;

* Temele vor fi introduse și exploatate didactic în cadrul componentei Curriculum diferențiat.

- Gastronomia italiană;
- Mediul urban versus mediul rural.

DOMENIUL OCUPAȚIONAL:

- Aspecte legate de profesii;
- Meserii tradiționale și meserii noi*.

DOMENIUL EDUCAȚIONAL ȘI CULTURAL:

- Bunele maniere;
- Școala (sistemul educațional în România și în Italia);
- Noi și ceilalți – educație pentru voluntariat;
- Cântecele italiene ieri și azi;
- Orașele și monumentele Italiei²;
- Tradiții italiene (*Il Palio di Siena, La Regata Storica di Venezia, La Giostra del Saracino, La Corsa dei Ceri di Gubbio*)*.

ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII:

Categoriile gramaticale enumerate aparțin metalimbajului de specialitate. În cadrul comunicării didactice, ele vor fi introduse în mod rațional, potrivit nevoilor de exersare / îmbogățire a funcțiilor comunicative și nu vor face obiectul unei evaluări explicite. Structurile gramaticale de mai mare dificultate, dar necesare pentru realizarea unor funcții comunicative, nu vor fi tratate izolat și analitic, ci vor fi abordate în cadrul achiziției globale. Elementele de gramatică se vor doza progresiv, conform dificultății lor și a nevoilor de comunicare, fără a se urmări epuizarea tuturor realizărilor lingvistice ale categoriilor gramaticale enumerate.

Pe parcursul clasei a IX-a se recomandă a se opera cu următoarele elemente de construcție a comunicării:

1. FONETICĂ ȘI ORTOGRAFIE:

- regulile de pronunție;
- accentul;
- reguli de despărțire în silabe;
- eliziunea;
- “troncamento”.

² Se vor prezenta cel puțin două orașe la alegerea profesorului.

2. VOCABULAR:

- cuvinte și sintagme ce corespund funcțiilor comunicative și domeniilor tematice (expresii, familii de cuvinte, sinonime, antonime).

3. ELEMENTE ȘI STRUCTURI GRAMATICALE:

- articolul: hotărât, nehotărât, partitiv, folosirea și omiterea articolului;
- prepoziția articulată;
- substantivul: genul și pluralul (excepții; particularități);
- adjectivul; gradele de comparație;
- pronumele personal: în nominativ, în dativ, în acuzativ (forme accentuate și neaccentuate); pronumele de politețe; formele combinate, pronumele nehotărât principalele forme*;
- pronumele posesiv; pronumele interogativ; pronumele demonstrativ;
- numeralul: cardinal și ordinal; operațiile aritmetice;
- verbul: indicativul (prezent, perfect compus, imperfect, mai mult ca perfect, viitor, viitor anterior, condițional prezent și condițional trecut); concordanța timpurilor la indicativ; modurile nepersonale: infinitiv, participiul trecut, gerunziu; diateza activă și relativă;
- particulele *ci*, *vi*, *ne* (valoare pronominală și adverbială);
- adverbul de mod, de timp și de loc; locuțiunile adverbiale cele mai folosite în comunicarea uzuală.

4. TIPURI DE TEXTE ȘI ARTICULATORI AI DISCURSULUI :

- text descriptiv (descrierea subiectivă și obiectivă);
- text narativ;
- textul informativ;
- text injonctiv;
- text incitativ.

FUNCȚII COMUNICATIVE ALE LIMBII

Pe parcursul clasei a IX-a se vor achiziționa și utiliza următoarele funcții comunicative ale limbii:

1. a saluta;

2. a oferi și a solicita informații:
 - de ordin personal/general;
 - despre persoane/locuri/evenimente;
 - de orientare în spațiu;
3. a cere/ a oferi un obiect în mod politicos;
4. a mulțumi cuiva;
5. a face urări;
6. a cere scuze;
7. a descrie persoane, obiecte, locuri, activități, experiențe personale;
8. a-și exprima acordul / dezacordul;
9. a accepta / a refuza o propunere sau o invitație;
10. a exprima nevoi / interese și planuri de viitor;
11. a comanda, a rezerva, a cere ceva cuiva.

SCURT GHID METODOLOGIC

Procesul de formare / învățare / instruire, privit global, la nivelul clasei, presupune:

- proiectarea de la Curriculum-ul Național – la planificarea anuală – la proiectarea unităților de învățare;
- transpunerea proiectului în activități didactice concrete;
- evaluarea procesului care se desfășoară în clasă în vederea reglării lui prin analiza feedback-ului obținut.

I. PLANIFICAREA CALENDARISTICĂ este un instrument de interpretare personalizată a programei, care asigură un demers didactic concordant cu situația concretă din clasă. **Se recomandă ca planificările calendaristice să fie elaborate pentru întreg anul școlar,** pentru a se avea o imagine de ansamblu asupra realizării curriculum-ului pe întreg anul.

Elaborarea planificărilor pentru clasa a IX-a presupune următoarele etape:

1. studierea atentă a programei și a manualului pentru care s-a optat;
2. corelarea competențelor și conținuturilor din programă cu unitățile / lecțiile din manual în care se regăsesc;
3. în cazul în care manualul nu acoperă în totalitate programa, căutarea altor resurse didactice;

4. stabilirea succesiunii unităților de învățare (oră / ore de curs) și detalierea conținuturilor tematice pentru fiecare unitate în raport cu acele competențe specifice care le sunt asociate prin programă;
5. alocarea timpului considerat necesar pentru fiecare unitate de învățare, în concordanță cu competențele specifice vizate.

Structura planificării calendaristice

Nr. U.Î. ³	Conținuturi ale U.Î. <ul style="list-style-type: none"> ▪ tematic; ▪ elemente de construcție a comunicării; ▪ funcții comunicative. 	Competențe specifice vizate	Număr de ore alocate	Săptămâna	Observații (amendamente)

II. PROIECTAREA UNEI UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Metodologia de proiectare a unei unități de învățare constă într-o succesiune de etape înlănțuite logic, ce contribuie la detalierea conținuturilor, în vederea formării competențelor specifice.

Etaplele proiectării sunt aceleași, oricare ar fi unitatea de învățare vizată.

Detalii ale conținuturilor unității de învățare	Competențe specifice vizate	Activități de învățare	Resurse	Evaluare
<i>Ce?</i>	<i>De ce?</i>	<i>Cum?</i>	<i>Cu ce?</i>	<i>Cât? (În ce măsură?)</i>
<ul style="list-style-type: none"> - tema (detaliată pe lecții); - text / tip de text; - elemente de construcție a comunicării; - funcții comunicative. 				

³ U.Î. = unitate de învățare.

III. TIPURI DE ACTIVITĂȚI ȘI EXERCII RECOMANDATE PENTRU DEMERSUL DIDACTIC

1. Receptarea de mesaje transmise oral și în scris în diverse situații de comunicare:

- exerciții de identificare;
- exerciții de discriminare de tipul *adevărat / fals*;
- exerciții de confirmare a înțelegerii sensului global dintr-un text oral sau scris;
- exerciții de selectare a ideilor principale dintr-un text (oral sau scris);
- exerciții de desprindere/ înțelegere a ideilor dintr-un text oral sau scris (dialog structurat, conversație, descriere, discuție, raport, grafic, prezentare, povestire);
- exerciții de operare cu fragmente de texte - texte de informare sau literare.

2. Producerea de mesaje orale sau scrise adecvate unor contexte variate de comunicare:

- exerciții de formulare de întrebări și răspunsuri;
- exerciții de completare de propoziții, texte lacunare, formulare;
- exerciții de construire a paragrafului;
- exerciții de redactare simplă cu întrebări de sprijin și plan;
- exerciții de relatare a unor activități;
- dialog, conversație dirijată sau liberă, interviu, joc de rol;
- discuții, descrieri, comparații, povestire;
- expunere / prezentare sub formă de monolog;
- exerciții de formulare de corespondență personală/oficială (mesaje, scrisori, e-mail, felicitare, carte poștală, invitație, cerere de informații);
- exerciții de redactare: paragraf.

3. Realizarea de interacțiuni în comunicarea orală și scrisă:

- exerciții pe perechi și în grup: dialog, conversație (față în față sau telefonică), interviu, mesaj, scrisoare de răspuns;
- joc de rol, discuție;
- exerciții de grup: formulare/ordonare a unor idei/enunțuri;

- exerciții de construire a unui interviu;
- exerciții de redactare a unor texte/scriori cu pași dați;
- exerciții de luare de notițe;
- proiecte de grup.

4. Transferul și medierea mesajelor orale sau scrise în situații variate de comunicare:

- exerciții de transformare a structurilor gramaticale;
- exerciții de transfer de informație în și din coduri non-lingvistice (grafice, scheme, imagini);
- exerciții de traducere și retroversiune (pornind de la paragrafe / texte simple);
- luare de notițe;
- exerciții de transformare a unui dialog într-o relatare;
- proiecte individuale sau de grup.

IV. EVALUAREA

Evaluarea formativă, continuă și regulată este implicită demersului pedagogic curent în orele de limbă modernă, permițând, atât profesorului cât și elevului, să cunoască nivelul de achiziționare a competențelor și a cunoștințelor, să identifice lacunele și cauzele lor, să facă remediile care se impun în vederea reglării (ajustării) procesului de predare / învățare. Pentru a se realiza o evaluare cât mai completă a învățării, este necesar să se aibă în vedere, mai ales în evaluarea formativă continuă, evaluarea nu numai a produselor activității și învățării elevilor, ci și a proceselor de învățare, și a competențelor achiziționate, a atitudinilor dezvoltate, precum și a progresului elevilor. Este evident că modalitățile (metode, instrumente) tradiționale de evaluare nu pot acoperi toată această paletă de rezultate școlare care trebuie evaluate. În aceste condiții, pentru a putea obține cât mai multe date relevante privind învățarea, este necesar ca, pentru evaluare, profesorii să facă apel la metode și instrumente complementare de evaluare.

Pentru evaluarea achizițiilor elevilor (în termeni performativi, cognitivi și afectivi), a competențelor lor de comunicare și inter-relaționare, la limbi moderne se recomandă utilizarea următoarelor metode și instrumente:

- observarea sistematică (pe baza unei fișe de observare);
- tema de lucru (în clasă, acasă) concepută în vederea evaluării;

- proiectul;
- portofoliul;
- autoevaluarea.

Mai jos sunt prezentate câteva repere și sugestii pentru utilizarea **proiectului** și a **portofoliului** ca instrumente complementare de evaluare.

a. PROIECTUL

Proiectul este o activitate complexă de învățare care se pretează foarte bine a fi folosită și ca instrument de evaluare, atât formativă, cât și sumativă. Proiectul este o activitate individuală și/sau în grup, dar sunt de preferat proiectele de grup deoarece încurajează cooperarea și dezvoltă competențe de lucru în echipă. Un avantaj important al proiectului este că dă posibilitatea elevilor de a lucra în ritm propriu, de a-și folosi mai bine stilul propriu de învățare și permite învățarea și de la colegi.

Proiectul pune elevii în situația de a lua decizii, de a comunica și negocia, de a lucra și învăța în cooperare, de a realiza activități în mod independent, de a împărtăși celorlalți cele realizate / învățate, într-un cuvânt, îi ajută să participe direct la propria lor formare.

Metoda proiectului presupune lucrul pe grupe și necesită pregătirea profesorului și a elevilor în ideea lucrului în echipă, prin cooperare, atât în clasă, cât și în afara clasei.

Grupul poate fi alcătuit din două până la zece persoane, în funcție de mărimea clasei, natura obiectivelor și experiența participanților, dar un număr de patru-cinci participanți reprezintă mărimea ideală pentru grupurile care au de îndeplinit obiective precise. Cu cât crește numărul membrilor, cu atât scade posibilitatea participării efective a fiecăruia la toate activitățile, dar poate crește complexitatea obiectivelor urmărite. Proiectele realizate de grupuri mari sunt de asemenea greu de monitorizat.

Proiectul este o activitate complexă care îi solicită pe elevi:

- să facă o cercetare (investigație);
- să realizeze proiectul propriu-zis (inclusiv un produs care urmează a fi prezentat: dosar tematic, ghid, pliant, ziar, afiș publicitar, carte, film, expoziție, corespondență, spectacol/serbare);
- să elaboreze raportul final;
- să facă prezentarea publică a proiectului.

Etapele realizării unui proiect sunt:

- alegerea temei;

- planificarea activității;
- stabilirea obiectivelor proiectului;
- alegerea subiectului în cadrul temei proiectului de către fiecare elev/grup;
- distribuirea responsabilităților în cadrul grupului;
- identificarea surselor de informare (manuale, proiecte mai vechi, cărți de la bibliotecă, presă, persoane specializate în domeniul respectiv, instituții, organizații guvernamentale);
- cercetarea propriu-zisă;
- realizarea materialelor;
- prezentarea rezultatelor cercetării și/sau a materialelor create;
- evaluarea (cercetării în ansamblu, a modului de lucru, a produsului realizat).

Deși proiectul presupune un grad înalt de implicare a elevului în propria sa formare, acesta nu are drept consecință non-angajarea profesorului. Dacă elevii urmează să-și conceptualizeze, îndeplinească și prezinte eficient proiectele, atunci ei au nevoie de orientare, consiliere și monitorizare discretă în toate fazele activității. Profesorul rămâne așadar un factor esențial al procesului, mai ales dacă proiectul este folosit și ca instrument de evaluare a rezultatelor școlare.

Sarcinile profesorului vizează: organizarea activității, consilierea (dă sugestii privind surse sau proceduri) și încurajarea participării elevilor; este esențială neimplicarea sa în activitatea propriu-zisă a grupurilor de elevi (lăsând grupul să lucreze singur în cea mai mare parte a timpului), intervenția sa fiind minimă și doar atunci când este absolut necesară. Luarea de decizii pentru rezolvarea pe cont propriu de către elevi a dificultăților întâmpinate constituie o parte importantă a învățării prin proiect. Este însă la fel de important să se evite ca elevii să fie puși în situația de a avea eșecuri majore, căci eșecul are o importantă influență negativă asupra învățării. Asigurarea și evidențierea succesului (chiar dacă este vorba de succese mici sau parțiale!) fiecăruia dintre elevi este una dintre sarcinile importante ale profesorului.

Este foarte important ca instrucțiunile emise de profesor să fie clare, specifice și să conțină și o limită de timp pentru îndeplinirea obiectivelor. Este foarte eficient să se scrie instrucțiunile pe tablă, foi de hârtie și să se precizeze rolurile în grup (de ex. secretar – scrie ideile emise de participanți; mediator – asigură participarea tuturor membrilor grupului la

discuții; timer – urmărește încadrarea în limitele de timp stabilite; raportor – prezintă întregii clase concluziile grupului).

Esența proiectului constă:

1. într-un scop concret care să permită folosirea limbii străine pentru comunicare în contexte autentice;
2. într-o responsabilitate comună a elevilor și a profesorului în planificare și execuție;
3. într-o sarcină concretă în care activitățile lingvistice și activitățile practice (scrisul, tipărirea, pictarea, decuparea) se întrepătrund;
4. într-o utilizare autonomă a unor mijloace auxiliare (costume, computer, aparat foto, microfon, cameră de luat vederi, dicționare, scrisori, creioane, foarfece);
5. în dobândirea unei experiențe concrete, practice, extinsă dincolo de clasă.

Evaluarea cu ajutorul proiectului. Elevii pot fi notați pentru modul de lucru, pentru modul de prezentare și/sau pentru produsul realizat.

Activitatea în proiect a elevilor poate fi evaluată pe cinci dimensiuni:

- 1) **operarea cu fapte, concepte, deprinderi** rezultate din învățare (dacă cerința este ca elevii să-și elaboreze proiectul pe baza cunoștințelor și înțelegerii dobândite în școală, ei au ocazia astfel să selecteze și să decidă ce date, fapte, concepte, deprinderi doresc să includă în proiect);
- 2) **competențele de comunicare** – se pot urmări toate categoriile de competențe de comunicare, atât pe perioada elaborării proiectului, cât și la prezentarea acestuia (proiectele oferă elevilor ocazii de comunicare cu un public mai larg: cu profesorii, cu alți adulți și colegi într-un efort de colaborare și, nu în ultimul rând, cu ei înșiși);
- 3) **calitatea muncii** (sunt examinate în mod obișnuit inovația și imaginația, judecata și tehnica estetică, execuția și realizarea, dezvoltarea unui proiect pentru a pune în lumină un anumit concept);
- 4) **reflecția** (capacitatea de a se distanța față de propria lucrare, de a avea permanent în vedere obiectivele propuse, de a evalua progresul făcut și de a face rectificările necesare). Elevul ajunge cu timpul să interiorizeze aceste practici, astfel încât ajunge la performanța de a-și aprecia singur munca. În plus, când elevul continuă să creeze într-un anumit gen, se familiarizează cu criteriile acestuia și învață progresiv să gândească în acel domeniu;
- 5) **produsul proiectului** – în măsura în care se face evaluarea competențelor elevului așa cum sunt ele materializate în produs, și **nu** a unor aspecte ale proiectului nerelevante pentru învățarea care se dorește a fi evaluată.

Evaluatorul este interesat și de alte două aspecte: **profilul individual** al elevului (ceea ce evidențiază proiectul în domeniul capacităților cognitive și al stilului de învățare ale elevului) și, respectiv, modul în care elevul s-a implicat în **comunicarea și cooperarea** nu numai cu alți elevi, dar și cu profesori, experți din exterior, precum și folosirea judicioasă de către acesta a diferitelor resurse (bibliotecă, internet).

Experiența a arătat că proiectele pot servi foarte bine mai multor scopuri: ele angajează elevii pe o perioadă de timp semnificativă, determinându-i să conceapă schițe, să le revizuiască și să reflecteze asupra lor; pe baza lor se dezvoltă relații inter-personale, cooperare; oferă oportunități de comunicare și utilizare a limbii moderne în contexte autentice; oferă o ucenicie pentru tipul de muncă ce va fi desfășurată după încheierea școlii; permit elevilor să-și descopere “punctele forte” și să le pună în valoare: mobilizează un sentiment al implicării, generând o puternică motivație interioară; și - probabil lucrul cel mai important - constituie un cadru propice în care elevii pot demonstra înțelegerea și competențele dobândite prin parcurgerea curriculum-ului școlar.

b. PORTOFOLIUL PENTRU LIMBI MODERNE este un document sau o culegere structurată de documente în care fiecare titular (elev / persoană care studiază limbi străine) poate să reunească de-a lungul anilor și să prezinte într-un mod sistematic calificativele, rezultatele și experiențele pe care le-a dobândit în învățarea limbilor, precum și eşantioane din lucrări personale. Ca referință standard recomandăm ”Portofoliul European al Limbilor” (pentru adulți și 17+), EQUALS – ALTE, un eficient referențial pentru evaluarea performanțelor comunicative ale elevilor (17+).

La baza acestui portofoliu se află două obiective majore:

- motivarea elevului (celui care învață) prin recunoașterea eforturilor sale și diversificarea studierii limbilor la toate nivelurile de-a lungul întregii vieți;
- prezentarea competențelor lingvistice și culturale dobândite.

Conceput ca un document personal, în care elevul poate să înscrie calificativele și experiențele sale lingvistice, portofoliul conține trei părți:

- un pașaport (carnet) care atestă calificările formale naționale;
- o biografie lingvistică ce descrie competențele atinse în domeniul limbilor străine și experiența de învățare. Se utilizează scări de evaluare și autoevaluare care se regăsesc în Cadrul european comun de referință;

- un dosar care conține alte materiale cu privire la procesul de învățare, obiectivele fixate de titular, «carnetul de bord», cu notațiile privind experiențele de învățare, eșantioane din lucrări personale și / sau documente.

”Portofoliul European al Limbilor” ar putea fi folosit ca model pentru elaborarea portofoliilor elevilor. În acest caz, dosarul care ar face parte din portofoliul lingvistic al elevului ar putea conține documente cum ar fi:

- o listă cu texte literare sau de altă natură citite într-o limbă străină (sub formă imprimată sau electronică);
- o listă de texte prezentate audio-vizual, ascultate / văzute (emisiuni de radio / TV, filme, casete audio-video, CD-ROM-uri);
- interviuri scrise sau pe casetă audio, integrale sau secvențe;
- răspunsuri la chestionare, la interviuri;
- proiecte / părți de proiecte realizate;
- traduceri;
- fotografii, ilustrații, pliante, afișe publicitare, colaje, machete, desene, caricaturi (reproduceri / creații personale);
- texte literare (poezii, fragmente de proză);
- lucrări scrise curente / teste;
- compuneri / creații literare personale;
- contribuții personale la reviste școlare;
- extrase din presă și articole redactate pe o temă dată;
- corespondență care implică utilizarea unei limbi străine.

Portofoliul se realizează prin acumularea în timp, pe parcursul școlarității, a acelor documente considerate relevante pentru competențele deținute și pentru progresul înregistrat de elev.

Dosarul va prezenta la început o listă cu documentele existente, organizată fie tematic, fie tematic și cronologic. Documentele dosarului se acumulează fie la cererea profesorului, fie la dorința elevului (care va include acele documente pe care le consideră ca fiind semnificative pentru propriul progres) și vor fi alese astfel încât să arate etapele în evoluția elevului.

Portofoliul permite elevului:

- să-și pună în evidență achizițiile lingvistice;
- să-și planifice învățarea;

- să-și monitorizeze progresul;
- să ia parte activ la propriul proces de învățare.

Portofoliul permite profesorului:

- să înțeleagă mai bine obiectivele și nevoile elevului;
- să negocieze obiectivele învățării și să stimuleze motivația;
- să programeze învățarea;
- să evalueze progresul și să propună măsuri și acțiuni de remediere unde (și dacă) este nevoie;
- să evalueze activitatea elevului în ansamblul ei.

Profesorul poate proiecta un portofoliu în raport de competențele din Curriculumul național și de situația în care îl va utiliza. Perioada de realizare a portofoliului de către elev va fi mai îndelungată și îi va fi adusă la cunoștință.